

SAŽETAK PRESUDE

HØINESS PROTIV NORVEŠKE OD DANA 19. OŽUJKA 2019. GODINE ZAHTJEV BR. 43624/14

Odbijanje domaćih sudova da utvrde odgovornost internetskog portala za anonimne komentare objavljene na forumu nije u suprotnosti s člankom 8. konvencije

ČINJENICE

Podnositeljica zahtjeva, Mona Høiness, poznata je norveška odvjetnica koja je pokrenula parnični postupak zbog klevete protiv trgovačkog društva Hegnar Media AS i g. H., urednika internetskog portala Hegnar Online. Podnositeljica je tvrdila da joj je povrijeđen ugled zbog tri neprimjerena komentara koja su anonimno objavljena na forumu Hegnar Online. Tuženici su tvrdili da nisu znali za sporne komentare i da su ih uklonili čim su obavješteni o njima. Prvostupanjski sud je presudio u korist tuženika, utvrdivši da predmetni komentari nisu predstavljali klevetu jer nisu povrijedili ni čast ni ugled gđe Høiness. Podnositeljica se žalila Visokom sudu koji je potvrdio prvostupanjsku odluku uz zaključak da nije bilo krivnje na strani tuženika. Ovaj sud je također napomenuo da na web stranici postoje „tipke upozorenja“, na koje su čitatelji mogli kliknuti kako bi reagirali na komentare. Čim je obaviješteno o spornim komentarima, uredničko osoblje ih je uklonilo. Visoki sud je potvrdio i odluku prvostupanjskog suda o troškovima postupka i dodijelio tuženicama iznos od 183.380 norveških kruna (oko 20.050 eura). Vrhovni sud nije prihvatio zahtjev podnositeljice za podnošenje žalbe.

PRIGOVORI

Pozivajući se na članak 8. Konvencije, podnositeljica je prigovorila da joj je povrijeđeno pravo na privatni život jer norveške vlasti nisu dovoljno zaštitile njezin ugled i jer su joj presudile plaćanje prekomjernih parničnih troškova.

OCJENA ESLJP-a

Pravo osobe na zaštitu ugleda obuhvaćeno je člankom 8. Konvencije kao dio prava na poštovanje privatnog života ([Bédat protiv Švicarske](#) [VV], stavak 72.). Da bi se postavilo pitanje povrede članka 8., napad na osobnu čast i ugled mora dostići određenu razinu ozbiljnosti i mora se izvesti na način koji dovodi u pitanje osobno uživanje prava na poštovanje privatnog života ([Denisov protiv Ukrajine](#) [VV], stavak 112.).

U predmetu podnositeljice zahtjeva nije upitan čin tužene države, već navodna neprimjerenost zaštite privatnog života koju pružaju domaći sudovi. Kao što je već nekoliko puta utvrđeno u sudskoj praksi ESLJP-a, članak 8. Konvencije pored negativne obveze suzdržavanja od miješanja, sadrži i pozitivnu obvezu koja može uključivati usvajanje mjera namijenjenih poštovanju privatnog života čak i u sferi odnosa među pojedincima. U svakom slučaju potrebno

je uzeti u obzir pravilnu ravnotežu koja se mora uspostaviti između suprotstavljenih interesa pojedinaca (*Von Hannover protiv Njemačke (br. 2)* [VV], stavci 98. -99.).

Glede suprotstavljenih interesa prema člancima 8. i 10. Konvencije, ESLJP se pozvao na opća načela iznesena u presudi *Delfi AS protiv Estonije* [VV], stavak 139.).

Prava zajamčena člancima 8. i 10. su jednako vrijedna, a ishod zahtjeva u načelu ne bi trebao varirati ovisno o tome je li podnesen sukladno članku 10. od strane izdavača uvredljivog članka ili na temelju članka 8. od strane osobe koja je bila predmet tog članka. Ako nacionalna tijela uspostave ravnotežu između ta dva prava u skladu s kriterijima utvrđenim u sudskoj praksi ESLJP-a, trebat će snažni razlozi da ESLJP zamjeni stajalište domaćih sudova sa svojim stajalištem. Drugim riječima, države imaju široku slobodu procjene u uspostavljanju ravnoteže između suprotstavljenih privatnih interesa ili prava iz Konvencije.

Nadalje, ESLJP je definirao specifične aspekte slobode izražavanja relevantne za konkretnu procjenu miješanja: kontekst komentara, mjere koje tvrtka primjenjuje u svrhu sprečavanja ili uklanjanja klevetničkih komentara, odgovornost stvarnih autora komentara kao alternativa odgovornosti posrednika i posljedice domaćih postupaka za tvrtku.

U predmetu podnositeljice zahtjeva, ESLJP je utvrdio da nije potrebno detaljno ispitivati prirodu spornih komentara, jer oni ni u kom slučaju nisu predstavljali govor mržnje ili poticanje na nasilje.

Glede mogućnosti pokretanja postupka protiv anonimnih osoba koje su napisale komentare, ESLJP se složio s podnositeljicom da bi se suočila sa znatnim preprekama u pokušaju da to učini.

Što se tiče konteksta u kojem su komentari napisani, potvrđeno je stajalište domaćih sudova da forumi za raspravu nisu posebno integrirani u predstavljanje vijesti i stoga se ne mogu smatrati nastavkom uredničkih članaka.

U vezi s mjerama koje je Hegnar Online usvojio, ESLJP je primijetio da su moderatori foruma, trinaest minuta nakon primitka obavijesti o prva dva komentara, punomoćniku podnositeljice zahtjeva poslali e-mail da su sporni komentari izbrisani, dok je treći komentar izbrisan na vlastitu inicijativu moderatora. Nakon sveobuhvatnog pregleda i procjene mjera koje su uspostavljene radi praćenja komentara na forumu te posebnih odgovora na zahtjeve podnositeljice zahtjeva, norveški Visoki sud je utvrdio da su novinski portal i njezin urednik postupili na odgovarajući način. Podnositeljičin predmet je razmatran na dvije razine nadležnosti i domaći sudovi su pregledali sve relevantne elemente. Sukladno načelima navedenim u presudi *Delfi AS protiv Estonije*, ESLJP nije vidio razloga da izmijeni utvrđenja domaćih sudova.

Slijedom navedenog, ESLJP je zaključio da su domaći sudovi postupali u granicama slobode procjene koju imaju s ciljem uspostavljanja ravnoteže između prava podnositeljice zahtjeva temeljem članka 8. i prava na slobodu izražavanja na forumima novinskog portala temeljem članka 10. Konvencije.

Uzimajući u obzir prirodu tužbenog zahtjeva i predmet spora pred nacionalnim sudovima, ESLJP nije smatrao da je procjena troškova postupka bila sporna, s obzirom da je Visoki sud uzeo u obzir imovinsko stanje stranaka i njihov odnos snaga.

Stoga nije došlo do povrede članka 8. Konvencije.

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.